

Exodus-project ouder-kind-detentie brengt diaken Ineke van Vark en Terry bij elkaar

'In de auto ontstaan de babbeltjes'

Amper tien jaar oud en dan maandelijks bij 'vreemde' mensen in de auto stappen om te kijken hoe je vader het maakt die in de cel zit. Het zet diepe krassen in de ziel van de tiener. Diakenen vanuit de kerk trekken zich het lot van deze kinderen aan. In samenwerking met Exodus – de organisatie die zich inzet voor re-integratie van ex-gedeteneerden – trekken ze maandelijks met de kinderen op. Het verhaal van Terry en 'mevrouw Van Vark'.

Naam:
Ineke van Vark,
diaken PKN te Heerlen
vrijwilliger project
Ouder-Kind-Detentie
Exodus

Woonplaats:
Heerlen

Leeftijd:
76 jaar

Binnenkort schuift hij als pianist/toetsenist aan bij de voorbereidingen van de musical Alice in Wonderland. Terry is muzikaal en wil daarmee zijn brood verdienen. Dat gaat behoorlijk de goede kant op; hij studeert aan de Popacademie in Heerlen en de professionele wereld weet hem al aardig te vinden. Terry (19) heeft al een leven achter zich. Hij was amper tien jaar toen zijn vader in een daad van wanhoop een ernstig delict beging. 'Een familiedrama' noemt Terry het, meer wil hij er liever niet over kwijt.

Het was voor de kleine Terry, maar natuurlijk ook voor zijn iets oudere zusje en moeder, een enorme schok. Vader kreeg een celstraf van acht jaar en de wereld van Terry stortte in. "Mijn vader en moeder waren wel gescheiden, maar ook omwille van het welzijn van de kinderen was er een goed contact tussen en met iedereen. Dat verdween van het ene op het andere moment." Terry kwam in een voor een kind traumatiserende wereld terecht. "Eerst wisten we helemaal niet wat er was gebeurd. Er kwam van alles in de pers, ook een hoop onwaarheden. Het duurde een hele tijd voor wij precies wisten wat zich had afgespeeld."

Warme band

Op een goed moment kwam Ineke van Vark (76), diaken van de PKN-kerk te Heerlen in het leven van Terry. Vanuit het Exodusproject Ouder-Kind-Detentie (OKD) begeleidt Ineke kinderen van gedetineerde ouders. Jaar in

jaar uit ging ze maandelijks met Terry naar de Geerhorst in Sittard waar de vader van Terry zijn straf uitzat. In die jaren ontstond er een warme band tussen Terry en Ineke, of 'mevrouw van Vark', zoals Terry nog steeds zegt. "Ze is voor mij een soort vertrouwenspersoon geworden. Iemand waarbij ik mijn verhaal kwijt kon. Met haar kon ik, zeg maar, 'mijn geheim' delen."

Jaar in jaar uit maandelijks naar Sittard

En dat 'geheim' was bij Ineke in goede handen. "Wij zijn er eigenlijk alleen voor de logistiek, het ophalen, afzetten, wachten en weer terugbrengen. Alleen in de praktijk ziet dat er heel anders uit. In de auto ontstaan natuurlijk de babbeltjes, waarmee je de kinderen wat steun kunt bieden." Terry beaamt dat. Als hij terugkijkt op de maandelijkse 'uitjes' met mevrouw van Vark kan hij alleen maar vaststellen dat die voor hem erg waardevol zijn geweest. "Ik kon elke maand even lekker met haar praten. Daar keek ik naar uit. Er waren verder niet zoveel mensen waarmee dat mogelijk was. Op de school waar ik zat, zou ik waarschijnlijk op weinig begrip kunnen

Terry en 'mevrouw Van Vark'. Meer en meer werd Ineke voor Terry een vertrouwenspersoon.

rekenen. Daar heb ik het ook nooit verteld. Maar ik wilde er ook niet over liegen als mensen eens vroegen waar mijn vader was. Als je dat gaat doen kom je jezelf op een goed moment tegen. Ik vertelde dan dat mijn ouders gescheiden waren en dat mijn vader wat uit beeld was verdwenen."

Overweldigende indrukken

Het waren acht jaren waarin Terry moest zien te overleven. De ene overweldigende indruk na de andere kwam op zijn pad. Alleen al de omgeving van een gevangenis maakte een onuitwisbare indruk. Ook al deden ze bij de Geerhorst hun best om de ruimte voor de bezoekende kinderen zo aangenaam mogelijk te maken. "Met een bakje chips en cola." Toch zegt Terry dat hij veel heeft geleerd in die periode. "Je gaat over een hoop zaken nadenken en probeert dingen te verklaren. Het was voor mij duidelijk dat mijn vader uit wanhoop heeft gehandeld. En als je dat van dichtbij meemaakt dan moet je vaststellen dat het verschil tussen goed en kwaad maar heel dun is. Goed en kwaad is een kwestie van nuances en het een kan zomaar omslaan in het ander door kleine dingetjes. Ik denk dat ik er uiteindelijk veel van heb opgestoken."

Als Terry terugkijkt op de voorbije tien jaar, moet hij ook vaststellen dat er in zekere zin

een stuk van zijn leven is verdwenen. Dat valt niet zozeer uit te drukken in eenheden van tijd; het is meer gevoelsmatig. "Toen mijn vader de cel in ging, was ik nog geen tien jaar. Nu is hij vrij en kan ik plotseling een pilsje met hem drinken. Daartussen zit eigenlijk niks en dat is heel raar. Maar dat geldt voor mijn vader ook. De keer dat ik piano voor hem speelde vlak na zijn vrijlating. Mijn vader kon zich alleen nog herinneren dat ik wat onbeholpen op wat toetsen wist te rammelen en nu speelde ik zomaar een heel stuk. Voor hem is er ook een hap tussenuit."

Bijna 20 jaar diaken

Ineke van Vark is bijna 20 jaar diaken bij de kerk in Heerlen. "Officieel kun je dat werk maar 2 x 4 jaar doen. Maar ja, als die termijn erop zit doe je een half jaar niks en dan begin je weer opnieuw. En in dat half jaar doe je op papier misschien niet zoveel, maar in de praktijk verandert er weinig. En ik doe het nog steeds met veel plezier, maar binnenkort ga ik met het diaconaat toch echt stoppen. Ik ben nu 76 en het wordt me af en toe te veel. Het zal niet meevallen, maar ik hoop dat er jongeren zijn die het stokje overnemen. Het werk voor Exodus wil ik blijven doen, zolang ik kan. Volgende maand begin ik aan een nieuwe begeleiding en die kan ook weer wat jaren duren."

'Je moet je verleden los kunnen laten, alleen dan kun je goed naar de toekomst kijken'

De begeleiding van Terry heeft Ineke al die jaren als heel bijzonder ervaren. "Het is een heel sterke jongen geworden. Hij is nu een eigen leven aan het opbouwen, maar hij heeft altijd hard moeten vechten voor wie hij is. Zijn ouders gescheiden, hij raakte zijn vader kwijt, hij moest maandelijks met vreemde mensen op pad naar de gevangenis in Sittard. Die dingen hebben hem snel volwassen gemaakt."

Verleden loslaten

Terry beaamt dat. Het was een harde leerschool, maar in zekere zin heeft het ook positieve kanten gehad. "Je moet in het leven niet over dingen blijven tobben; je moet in staat zijn om het verleden los te laten, want alleen dan kun je goed naar de toekomst kijken." Dat Terry die levenskunst beheerst blijkt wel uit de initiatieven die hij aan de dag legt. Hij heeft van de nood een uitgesproken deugd gemaakt door het ambassadeurschap voor Exodus te aanvaarden. Met enige regelmaat houdt hij zijn verhaal als er bijeenkomsten zijn voor familie van een

gedetineerde ouder. En daarnaast is hij bezig om samen met Exodus een soort internet-forum op te zetten. "Dat is een forum waarop lotgenoten ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen. Het moet ook een soort help-functie krijgen. Als we merken dat er mensen op het forum komen waarvan we denken dat ze specifieke hulp nodig hebben, willen we ze een handje helpen met het vinden van het juiste adres."

De vader van Terry woont inmiddels een stuk hogerop in het land. "We bellen regelmatig en af en toe bezoek ik hem. Maar niet heel vaak. Daarvoor is de afstand te groot en ik ben ook bezig met het opbouwen van een eigen bestaan."

TEKST EN FOTO'S: GERRIT GROENEVELD,
FREELANCE JOURNALIST EN FOTOGRAAF

Naam:
Terry, zoon van
ex-gedetineerde vader,
ambassadeur voor
Exodus

Woonplaats:
Heerlen

Leeftijd:
19 jaar

Studie:
piano aan de
Popacademy Heerlen